

FYLKESMANNEN I FINNMARK
Landbruksavdelingen

FINNMÁRKKU FYLKKAMÁNNI
Eanandoalloossodat

Landbruks- og matdepartementet

Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksbeht:	Doknr.:
2010 / 1425 - 34	
Mottatt: - 8 MAR 2011	
Saksbeht:	Ark.:
LP/SJ	546.3
Kopi:	Avskr.:

Deres ref
201001425-/GDH

Deres dato
18.11.2010

Vår ref
Sak 2010/401
Ark 523.3

Vår dato
02.03.2011

Saksbehandler/direkte telefon: Hans Magnus Sætra - 78 95 05 90

Høringsuttalelse - forslag til ny forskrift om kvoteordningen for melk

Fylkesmannen i Finnmark viser til brevet deres datert 18.11.2010 om høring av ny forskrift om kvoteordningen for melk.

Endringsforslagene innebærer økt omsetningsfleksibilitet av melkekvoter for landbrukseiendommer og totalt sett en vridning mot mindre statlig styring. Fylkesmannens landbruksavdeling vil her komme med noen kommentarer og synspunkter til forslagene.

§ 1 Formål

Kvoteordningen er viktig med tanke på å tilpasse en nasjonal melkeproduksjon til avsetningsmulighetene i markedet. Dette er en sentral og viktig målsetting. Den foreslåtte formålsparagrafen er i realiteten svært lite endret i forhold til den gjeldende. Vi er likevel ikke like sikre som departementet på at den foreslåtte formålsparagrafen vil ivareta hensynet til distriktsprofil med en variert bruksstruktur over hele landet. Etter vårt syn er det lite verktøy i den foreslåtte forskriften som tilsier at en i større grad klarer å nå en målsetting med en variert bruksstruktur over hele landet.

§ 2 Grunnkvote

Landbruksavdelingen mener dette er et bra og relativt lettfattelig begrep som uttrykk for landbrukseiendommens melkekvote. Vi mener det er fleksibelt å fjerne kravet om to års sammenhengende leveranse før salg eller utleie av sovende kvote kan gjennomføres. Sovende kvote gir ingen verdiskaping. Det vil etter vårt syn være fornuftig å åpne for utleie av sovende kvote. Dette med bakgrunn i at grunnkvoteeierne kan ha behov for en lengre pause før et generasjonsskifte kan gjennomføres eller at grunnkvoteeierne ønsker tid før de kan ta en avgjørelse om salg av landbrukseiendommen med kvote. I forhold til å vekke opp sovende kvoter og samtidig ivareta målsettingen om nasjonal markedsbalanse, mener vi at dette kan håndteres gjennom de årlige kvotedrøftingene om forholdstall for leveringskvote (disponibel kvote) og innslagspunktet for overproduksjonsavgift og/eller i forbindelse med den statlige salgsordningen. Vi støtter derfor departementets vurderinger rundt disse forholdene.

§ 3 Produksjonsregioner

For kumelkkvoter foreslås det en videreføring av dagens omsetningsregioner. Landbruksavdelingen mener opprettholdelse av produksjonsregioner er en viktig rammebetingelse og et signal som gir forutsigbarhet til melkeprodusenter som vurderer utbygging i de ulike regionene.

§ 4 Disponibel kvote

Vi støtter forslaget slik det innholdsmessig foreligger. Samtidig mener vi departementet bør vurdere å endre ordlyden fra *disponibel kvote* til *leveringskvote*. Dette fordi vi mener begrepet *leveringskvote* er klarere språklig.

§ 5 Samdriftskvote

Forslaget innebærer betydelig materielle endringer for samdrifter som til sammen har kvote på under 400 000 liter. De nevnte samdriftene skal behandles som ett foretak, noe som utvilsomt kan få store negative økonomiske konsekvenser for de det gjelder. De fleste samdriftene i Finnmark har kvoter under 400 000 liter og vi tviler på at de har tatt høyde for at de økonomiske rammebetingelsene endres i så betydelig negativ grad. Dersom forslaget fra departementet fastsettes slik det foreligger, vil dette bl.a. bety mindre tilskudd til avløser. Viktigheten av ordnede ferie- og fritidsforhold er tilbakemeldinger som landbruksavdelingen jevnlig mottar i ulike sammenhenger knyttet til videre drift og generasjonsskifte. Når det gjelder forholdet til stordriftsfordeler, så mener vi det er de største samdriftene som har de største mulighetene. Vi har derfor utfordringer med å forstå argumentasjonen i tilknytning til den foreslåtte innstramming av de økonomiske rammebetingelsene for de mindre samdriftene.

§ 8, første og andre ledd

Det foreslås to store endringer i første ledd. Kvotteeier kan med dette selge deler av kvoten i stedet for hele som det er i dag. Vi er usikre på hvordan dette vil slå ut, men at kvotemarkedet blir friere (mer fleksibelt) er det liten tvil om. Den andre store endringen er at eiere av landbrukseiendom uten kvote også kan kjøpe kvote på det private markedet. Landbruksavdelingen mener det vil være mer målrettet å heller bedre vilkårene innenfor den eksisterende nyetableringsordningen. Dersom en tar i betraktning de kravene som stilles til en melkeprodusent (bygninger, maskiner, dyrevelferdskrav osv.), ser vi det som mindre hensiktsmessig å spre ut noen få liter statlig kvote til et enda større antall landbrukseiendommer som ikke har kvote og driftsapparat fra før av. Det stilles riktignok et krav om at det først må investeres fra det private markedet. Vi kan allikevel ikke se at dette gir de gode løsningene.

I forhold til fordelingsforslaget av statlig kvote støtter vi det foreslåtte prinsippet om lik fordeling, uavhengig av foretakenes størrelse. Dette vil likestille kjøpsmulighetene foretakene har i større grad enn tilfelle er i dagens forskrift.

§ 8, fjerde ledd

Det foreslås en videreføring av prinsippet om at kvote til særskilte formål skal avsettes gjennom jordbruksforhandlingene. I forhold til nyetableringsordningen savner vi et større engasjement fra departementet. Avgangen av melkebruk, både i Finnmark og i landet, er vesentlig større enn antall nyetablerere. For å opprettholde et produsentmiljø i fylket vårt, vil det være av stor betydning om flere etablerte seg som melkeprodusenter på landbrukseiendommer. Teoretisk åpnes det nå for etablering gjennom det private markedet, men vi antar at dette i større grad blir en omsetningsordning og ikke en reell etablering av melkeprodusenter. Vi oppfordrer avtalepartene til en gjennomgang av den eksisterende nyetableringsordningen. Etter vårt syn har den mange bra sider, men det er behov for et par vesentlige forbedringspunkter. Det er store investeringer som ofte skal gjennomføres (bygninger, maskiner og dyr) og vi mener den statlige kvotetildelingen bør være gratis. Dette

kan bidra til at langsiktig økonomisk drivverdige melkebruk i større grad realiseres og at en større del av den avsatte kvotepotten til nyetablering faktisk blir tildelt.

Når det gjelder tildeling av melkekvote ved omlegging fra sauehold i særlig rovdyrutsatte områder, så er dette et vanskelig og svært lite forutsigbart tema. Vi er klar over at det pågår et arbeid med å vurdere dette. Vi håper dette blir sett på i et større bilde enn at ulvesoner og bjørnesoner i forvaltningsplanene er de eneste utløsende faktorene for eventuelt aktivt å kunne tilby saueholdere et reelt alternativt husdyrhold med melkeproduksjon.

Tilbakemeldinger fra flere kommuner i fylket er at generasjonsskifte på sauebruk nå i liten grad gjennomføres, spesielt gjelder dette innenfor forvaltningssonen for gaupe i fylket. Dette har flere årsaker, men beitedyr/rovvilt-konflikter er et moment som gjentas. Vi ber departementene samlet (LMD og MD) vurdere om det bør utarbeides et mer forutsigbart system for saueholdere som ønsker å bli i jordbruket gjennom omlegging til melkeproduksjon. I den forbindelse bør de juridiske og økonomiske ordningene gjennomgås helhetlig og målet bør være utarbeidelse av en form for omleggingsstandard.

Med hilsen

Torhild Gjølme
landbruksdirektør

Hans Magnus Sætra
fylkesagronom i husdyrholdm

Dette dokumentet er godkjent elektronisk.